

ע"פ 6966/23 - מדינת ישראל נ' דניאל בן אבו

בית המשפט העליון

ע"פ 6966/23

לפני: כבוד השופט יוסף אלרון כבוד השופט אלכס שטיין
כבוד השופטת רות רונן

המעוררת: מדינת ישראל
נגד

המשיב: דניאל בן אבו
ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי
בירושלים ב-ת"פ 49577-07-21 מיום
30.7.2023 שניתן על ידי השופט א' רובין
ט' טבת תשפ"ה (09 ינואר 2025)

תאריך ישיבה: בשם המעוררת:
בשם המשיב: עו"ד יהודה שושן; עו"ד זאב וולף

פסק-דין

השופט יוסף אלרון:

1. לפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (השופט א' רובין) ב-ת"פ 49577-07-21 מיום 30.7.2023, בגדרו נגזר על המשיב עונש של 32 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. זאת, בגין הרשעתו על פי הודאתו בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה, נסיון לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות והחזקת סכין.

הערעור נסוב על קולת העונש שנגזר על המשיב, לטענת המעוררת.

תמצית כתב האישום המתוקן

2. לפי המתואר בכתב האישום המתוקן בשנית, למשיב, יליד 1999, היה קשר רומנטי עם נ'. במועד מסוים, המשיב גילה כי ל-נ' היה בעבר קשר רומנטי עם המתלונן, יליד 2002, ובשל כך ביקש ממנה להימנע ממפגשים חברתיים בהם הוא נמצא. בחודש יוני 2021 המשיב ו-נ' נפרדו, ולאחר שנודע לו כי

נ' והמתלון שומרים על קשר, המשיב התקשר למתלון, התרעם על יחסיו עם נ' ואיים עליו שלא יפגש עמה, בעוד המתלון ניסה לפייסו. מאוחר יותר באותו היום, המשיב התנצל בפני המתלון על האופן בו דיבר אליו וביקש לפתוח "דף חדש" ביחסים ביניהם. למחרת, בשעות הערב, המתלון עשה את דרכו רגלית למסיבה יחד עם שניים מחבריו - דניאל סלמה ואור אזנקוט (להלן בהתאמה: סלמה ואזנקוט). המשיב שהה באותה העת בביתו ברחוב הכלנית הבחין במתלון וקרא לעברו "בכל מקום אתה נמצא, זה לא יאמן", והוסיף "אל תדאג נפגש".

3. בשובו מהמסיבה, המתלון התקשר למשיב וביקש להיפגש עמו בכדי ליישב את ההדורים ביניהם. על כך המשיב ענה "לא כדאי לך" ולאחר מכן אמר כי יגיע להיפגש. בסמוך לשעה 23:30 המשיב יצא מביתו כאשר הוא מצויד בסכין ונושא אותה בכיסו. לאחר שנפגשו, המתלון ביקש מחבריו לאפשר להם מרחב פרטיות. לאחר מספר דקות, המשיב הציע למתלון להתלוות אליו לעישון סיגריה "במדרגות רחוב הכלנית". לאחר שהמשיב הושיט לו סיגריה, המתלון התיישב במדרגות כאשר המשיב נותר לעמוד בסמוך אליו.

או אז, המשיב דחף את המתלון בפניו והפילו ארצה ובזמן שהמתלון ניסה להתרומם ולקום על רגליו, המשיב שלף את הסכין מכיסו ובאמצעותה דקר את המתלון בבטנו, ולאחר מכן חתך באמצעותה חתך רוחבי בבטנו של המתלון בכוונה לגרום לו לחבלה חמורה. סלמה, שהיה בסמוך, ניסה לתפוס את המשיב ולהפרידו מן המתלון ולעכבו, והמשיב בתגובה רץ לכיוונו וניסה לדקור גם אותו אך ללא הצלחה. או אז המשיב החל לרוץ לכיוון המתלון, אשר בזמן זה ברח במעלה המדרגות בריצה מן המקום. המתלון ניסה להתקשר למוקד 101 כשבטנו חתוכה ובני מעיו יצאו מחוץ לבטנו עד שקרס, התעלף וגופו נחבט במדרגות. או אז המשיב נמלט מהמשטרה למשך שלושה ימים, נמנע מלחזור לביתו וניתק את הטלפון הסלולרי שלו.

4. בשל האמור, המשיב הורשע על סמך הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק), ניסיון לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 333 ו-335 יחד עם סעיף 25 לחוק והחזקת סכין לפי סעיף 186(א) לחוק.

5. למען שלמות התמונה, יתואר בתמצית כי באותה העת אביו של המשיב (להלן: האב) יצא מביתו, והתלווה לסלמה ואזנקוט. בשיחת טלפון עם מוקדן מד"א שהועברה לידו מידי סלמה הלה ציין כי המתלון לא נדקר אלא נפל והפציר בסלמה ואזנקוט שלא לומר כלום באשר למעשי בנו, עד אשר עזבו לתחנת המשטרה לצורך גביית עדות. בשל האמור, האב הורשע במסגרת הסדר טיעון סגור בביצוע עבירה של שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק, ונגזר עליו עונש של שישה חודשי מאסר על תנאי, קנס בסכום של 300 ש"ח ופיצוי בסכום של 500 ש"ח.

גזר דינו של בית המשפט המחוזי

6. בית המשפט המחוזי בגזר דינו קבע כי בביצוע העבירה של חבלה בכוונה מחמירה, המשיב פגע פגיעה חמורה בערכים המוגנים של שלום גופו וחיו של האדם, וכי עבירת הניסיון לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות מעצימה אף היא את הפגיעה בערכים המוגנים, לצד הפגיעה הנובעת מעבירת החזקת סכין.

בבחינת נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, נקבע כי אף שהמתלון הוא שיזם את המפגש בין השניים, המשיב צפה את האפשרות שתפתח סיטואציה אלימה כאשר הצטייד בסכין טרם ירד לפגוש במתלון והוא זה שהחל במעשה האלימות מבלי שקדמה לו התגרות. עוד נשקלו נסיונו של המשיב לפגוע בסלמה, אשר ניסה להפרידו מהמתלון, והעובדה שגם לאחר מכן הוא רץ לכיוונו של המתלון שברח ממנו, באופן המלמד על נחישותו לפגוע בו. בית המשפט המחוזי הדגיש את הנזק החמור, שנגרם למתלון שלא הפך קטלני אך בדרך נס ובזכות מאמצי הצוותים הרפואיים. בהקשר זה, בית המשפט המחוזי הפנה לתסקיר נפגע העבירה וציין כי עולה ממנו תמונה עגומה באשר למצבו הגופני והנפשי של המתלון כתוצאה מהפגיעה. הודגש, כי במעשיו של המשיב מגולמת אכזריות בכך שלאחר הדקירה הראשונית המשיך וחתך באמצעות הסכין חתך רוחבי בבטנו של המתלון המחייבת התייחסות עונשית מחמירה.

7. בית המשפט המחוזי קבע כי אין בחוות הדעת הפסיכיאטרית שהוגשה מטעם המשיב, בכדי לבסס קרבה לסייג האחריות הפלילית בשל "הגנה עצמית מדומה" או בשל אי שפיות. כך גם נקבע כי אין בחוות הדעת כדי לבסס טענה לפיה המשיב לא יכול היה להבין את אשר הוא עושה, או שיכולתו להימנע מביצוע המעשה הייתה מוגבלת. זאת, בהיעדר תשתית עובדתית וראייתית לטענות אלו, וגם מאחר שטענות אלו ניצבות בחלקן בסתירה לעובדות כתב האישום המתוקן בהן הודה המשיב. עם זאת, בית המשפט המחוזי קבע כי הסיבות למעשי המשיב הן לא רק קנאתו ל-נ' ושנאתו למתלון, אלא גם מצוקה נפשית מתמשכת בה היה נתון עובר לאירוע, אשר תובא בחשבון "באופן מוגבל" בקביעת מתחם העונש ההולם.

8. על רקע האמור, ובהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת, קבע בית המשפט המחוזי את מתחם העונש ההולם בעניינו של המשיב בין 30 ל-72 חודשי מאסר בפועל.

9. בקביעת העונש בגדרי המתחם, בית המשפט המחוזי שקל את הודאתו של המשיב שחסכה את עדות המתלון; היעדר עבר פלילי לחובתו ודפוסי התנהגותו הנורמטיביים; ומצבו הנפשי אשר הוגדר "בכי רע", כלשון בית המשפט המחוזי. נקבע גם, כי מאחר שמצבו הנפשי של המשיב נובע בין היתר

מטראומות שחוזה בתקופת מעצרו, יש בעונש מאסר בכדי לפגוע בו מעבר לפגיעה הטבעית שבמאסר בפועל. לחובתו של המשיב נזקפה העובדה כי לא הזעיק עזרה לאחר שהמתלונן קרס, ובריחתו מפני המשטרה למשך שלושה ימים. עוד נקבע כי נוכח חומרת העבירה ומידת אשמו של המשיב אין לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל מצבו הנפשי.

10. בשקלול האמור, נגזר על המשיב עונש של 32 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו; 12 חודשי מאסר על תנאי לבל יבצע עבירת אלימות מסוג פשע, למשך 3 שנים; 3 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עברה של החזקת סכין; ופיצוי למתלונן בסך 50,000 ש"ח.

טענות הצדדים בערעור

11. לטענת המערער, מתחם העונש ההולם אינו משקף נכונה את נסיבותיו החמורות של המקרה. צוין, כי משילוב העבירות בהן המשיב הורשע, כמו גם מהימלטותו ומהימנעותו מלהזעיק עזרה ניתן ללמוד על חומרת מעשיו, אשר לא קיבלו ביטוי במתחם העונש ההולם שנקבע. המערער טוענת כי לא ניתן משקל מספק לכך שלפי כתב האישום המתוקן המשיב ביצע את מעשיו על רקע רכושנות וקנאות ל-נ', ובהינתן האמור התחשבות בית המשפט המחוזי במצוקתו הנפשית של המשיב במסגרת בחינת הסיבות שהביאו אותו לביצוע העבירות אינה מוצדקת ולשיטתה יש בנסיבה זו אף כדי להוסיף חומרה למעשיו, להם לא קדמה כל התגרות מצדו של המתלונן.

המערער טוענת כי בית המשפט המחוזי נתן משקל רב מדי לחוות הדעת הפסיכיאטרית, וכי אין במתואר בה בכדי להצדיק הקלה כה משמעותית בעונש. נטען כי עיקר המשקל ניתן לנסיבות האישיות של המשיב, ובכלל זה למצבו הנפשי בעוד שלא ניתן משקל די הצורך לנזקים הפיזיים שנגרמו למתלונן ממעשי המשיב ולא להאשמה שהיו צפויים להיגרם מביצועם. בדיון שהתקיים לפנינו, בא-כוח המערער ציין כי המשיב אינו עומד בסכום הפיצויים שהושת עליו לשלם למתלונן.

12. בא-כוח המשיב סמך ידיו על גזר דינו של בית המשפט המחוזי ועל הסכמת הצדדים לכך שעונשו של המשיב ייקבע בחלקו הנמוך של מתחם העונש ההולם, תוך שהפנה לנסיבות חייו המורכבות של המשיב ולאמור בחוות הדעת הפסיכיאטרית. לטענתו, מתחם העונש ההולם שנקבע הולם את מכלול הנסיבות ואת מדיניות הענישה הנוהגת.

דיון והכרעה

13. כידוע, אין זו דרכה של ערכאת הערעור להתערב בעונש שהושת על ידי הערכאה הדיונית, אלא

במקרים שבהם ניכרת חריגה קיצונית ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, או כאשר נפלה על פני הדברים טעות מהותית ובולטת בגזר הדין (ע"פ 7215/23 מדינת ישראל נ' אלגלאוי, פסקה 8 (10.10.2024)). המקרה שלפנינו הוא מהמקרים המצדיקים את התערבות ערכאת הערעור, מאחר שהעונש שנגזר על המשיב רחוק עד מאוד מלתת ביטוי הולם לחומרת מעשיו ולהשלכותיהם, ובפרט נוכח הפגיעה הקשה שנגרמה למתלון בעקבות כך.

14. בית משפט זה עמד לא פעם על חומרתה הרבה של עבירת החבלה בכוונה מחמירה, בפרט כאשר היא מבוצעת באמצעות סכין (ע"פ 8900/21 מחאג'נה נ' מדינת ישראל, 9 (14.8.2022)). תופעת ה"סכינאות" הפכה שכיחה ונפוצה ברחובותינו, ועל כן נדרשת ענישה מחמירה גם לשם הרתעת הרבים כדי לסייע במיגור התופעה (ע"פ 5262/21 אבו סבילה נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (16.5.2022)). גם בכך שהעונש המרבי הקבוע בצדה של עבירה זו עומד על 20 שנות מאסר בפועל, יש ביטוי מובהק לעמדת המחוקק המעידה על חומרת העבירה (ע"פ 687/22 טלוי נ' מדינת ישראל, פסקה 12 לפסק דינו של חברי השופט א' שטיין (19.5.2022)).

15. מעובדות כתב האישום המתוקן בשנית עולה כי שורשו של הסכסוך נובע מקנאותו של המשיב כלפי נ' אשר הובילו לאיים על המתלון, שכל חטאו הוא שקיים עמה בעבר קשר רומנטי. המפגש בין השניים היה אמנם ביוזמתו של המתלון, אך בעוד שזה ניגש במטרה מוצהרת ליישר את ההדורים, המשיב הצטייד בסכין טרם פגש במתלון, ובכך ניתן ללמוד על מודעותו לתוצאותיו האפשריות של המפגש, כפי שכבר נפסק בעבר כי "סכין הנישאת על גוף במערכה הראשונה סופה שהיא נשלפת וננעצת בגופו של הזולת במערכה השניה" (ע"פ 9133/04 גורדון נ' מדינת ישראל (20.12.2004)). במהלך שיחתם, אשר לבקשת המתלון נערכה בפרטיות המעידה על כוונתו האותנטית להביא לסיום הסכסוך, המשיב שלף את הסכין ונעץ בבטנו, ואם לא די בכך המשיך וחתך באמצעות הסכין את בטנו התחתונה של המתלון כך שהמעי יצא ממנו אל מחוץ לבטנו.

16. המשיב כמעט וגדע את חייו של המתלון על גרם המדרגות באלימות מחרידה ובאכזריות רבה. ניתן רק לדמין את רגעי האימה מעיניו של המתלון ואת חרדת המוות שאחזה בו, עת נס על נפשו מפני המשיב, אשר לא הרפה ממנו והמשיך לרדוף אחריו. המשיב אף לא הזעיק עזרה למול מראה המשיב מתבוסס בדמו ונמלט מרשויות האכיפה למשך שלושה ימים (ע"פ 3105/23 מדינת ישראל נ' סרחאן, פסקה 36 (9.8.2023)). אכזריותו של המשיב מצדיקה ענישה משמעותית בהתאם לסעיף 40(א)(10) לחוק.

17. בית המשפט המחוזי קבע כי לצד הקנאה ל-נ' ושנאתו למתלון, הייתה זו מצוקה נפשית שהביאה את המשיב לביצוע העבירה. קביעה זו עומדת במידת-מה בסתירה לעובדות כתב האישום המתוקן ואינה מתיישבת עם התנהלות המשיב במועד האירוע ואף לא האופן בו תיארו אותו קרוביו. בכל אופן,

ניתן לה משקל מופרז בקביעת מתחם העונש ההולם, ובפרט כאשר לא ניתן הסבר מניח את הדעת כיצד מצוקה נפשית זו הביאה את המשיב לביצוע העבירה באופן כה אכזרי ופתאומי.

18. הנזק הפיזי והנפשי שנגרם למתלונן כעולה מתסקיר נפגע העבירה מצדיק אף הוא עונש מאסר משמעותי. מטעמי צנעת הפרט לא ארחיב בתיאור הנזק כפי שהוא עולה מתסקיר נפגע העבירה, ובתמצית יתואר כי בְּאִבְחַת סכין המשיב גדע רבים מחלומותיו ותקוותיו של המתלונן, אשר יישא לשארית חייו את הצלקות הכואבות שהמשיב הותיר בו, אלו שנותרו בגופו (שעל היקפן ניתן ללמוד מהתמונות המסומנות תע/3) ואלו שנותרו בנפשו. האלימות הפתאומית בה המשיב נקט זעזעה את עולמו של המתלונן ואת עולם משפחתו. המתלונן אינו עובד ומתקיים מקצבת נכות, ובשל האירוע ותוצאותיו אף לא יתגייס לשירות צבאי. גם אמו של המתלונן הפסיקה את עבודתה בעקבות האירוע, וחלק ממשפחתם עזבה את הארץ. נזקיו הנפשיים המשמעותיים כוללים פגיעה בדימויו העצמי. לא בכדי הומלץ להטיל על המשיב לפצות את המתלונן בסכום כספי שיהיה בו בכדי להקל במידת מה את מצבו של המתלונן.

19. נוכח האמור, ניכר כי מתחם העונש ההולם שנקבע על ידי בית המשפט המחוזי מקל באופן ניכר, ולא משקף כהוא זה את חומרת מעשיו של המשיב. לא כל שכן, כאשר המבקש אף הורשע בעבירת ניסיון לחבלה בכוונה חמורה ועבירת החזקת סכין, שתיהן עבירות חמורות כשלעצמן המצדיקות תגובה עונשית הולמת.

20. גם העונש שנגזר על המשיב בתוך המתחם מקל עמו יתר על המידה ונותן משקל יתר לנסיבותיו האישיות. כפי שצינתי בעבר, לשם גזירת עונש בחלקו התחתון של המתחם נדרשות נסיבות מקלות כבדות משקל לזכותו של הנאשם (ראו מני רבים: ע"פ 2880/23 מדינת ישראל נ' עיסא (25.4.2023)). במקרה שלפנינו, הנסיבות המקלות לזכותו של המשיב אינן כבדות משקל עד כדי שיצדיקו את קביעת עונשו בסמוך לתחתית המתחם.

21. אכן, מצבו הנפשי של המשיב מצדיק התחשבות מסוימת בקביעת עונשו בגדרי המתחם, אך נדרש כי התחשבות זו תהיה תחומה ומידתית ביחס לשאר הנסיבות. גם שיקולי שיקום משמעותיים אינם בנמצא. זאת ועוד, על אף שהבעת החרטה של המשיב באה לידי ביטוי במסגרת גזר הדין, כפי שצוין על ידי בא-כוח המערער, הוא לא עמד בפיצוי שהוטל עליו לשלם למתלונן, על אף שהפיצוי פוצל לתשלומים רבים. לא די אפוא בהבעת חרטה מילולית בפני שירות המבחן ובית המשפט המחוזי, אם המשיב לא עשה את המעט אשר יכל לעשות בכדי לתקן את מעשיו ואת פגיעתו במתלונן, וגם לפי סעיף 40א(5) לחוק יש לזקוף זאת לחובתו (ע"פ 2658/24 מחאמיד נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (9.1.2025)).

22. אשר על כן, אציע לחברי ולחברתי לקבל את הערעור כך שעונשו של המשיב יהא 5 שנות מאסר בפועל, חלף עונש המאסר בפועל שנגזר עליו. שאר רכיבי גזר הדין יותרו על כנם.

יוסף אלרון
שופט

השופט אלכס שטיין:

אני מסכים.

אלכס שטיין
שופט

השופטת רות רונן:

אני מסכימה.

רות רונן
שופטת

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט יוסף אלרון.

ניתן היום, ו' שבט תשפ"ה (04 פברואר 2025).

ר
ו
ת
ר
ו
נ
|
ש
ו
פ
ט
ת

אלכס שטיין
שופט

יוסף אלרון
שופט